

BENJAMIN FURLY

ENGELS KOOPMAN (EN MEER!) TE ROTTERDAM, 1636-1714

DOOR JOHAN A. VAN REIJN

ONZE stad heeft blijkbaar eeuwen lang het odium gehad gespeend te zijn van enige cultuur, beschaving of wetenschap.

Een Venetiaans gezantschap in 1696 op doorreis naar Engeland vindt Rotterdam: 'een plaats van handel alleen...' en nog in 1859 zegt dominee Van Oosterzee, die hier van 1844 tot 1863 stond: 'Rotterdam is geen stad om in te wonen voor wie iets hoogers dan het materieele begeert...'. Wellicht dat de optiek van waaruit deze critici de stad bekeken een rol speelde?

Voorshands zal uit de volgende beknopte beschrijving van 'leven en werken' van de Engelse koopman Benjamin Furly, die vanaf 1659 tot zijn dood in 1714 in Rotterdam woonde, blijken dat er eind 17e- begin 18e eeuw hier ter stede meer aan de hand was dan alleen handel. Een beknopte beschrijving, dat dient nadrukkelijk te worden onderstreept, want de activiteiten van Furly – bevriend met o.a. John Locke, Pierre Bayle en de derde Graaf van Shaftesbury – als koopman, Quaker, politiek geëngageerd man en geleerde, zijn van zo'n omvang dat het schrijven van een artikel over hem grote beperkingen oplegt. Furly werd in het Rotterdams Jaarboekje weliswaar reeds eerder genoemd, maar tot een artikel over deze zeer bijzondere man is het helaas nooit gekomen. Dit artikel wil trachten die lacune aan te vullen.

DE FAMILIE FURLY

Benjamin Furly werd 13 april 1636 in Colchester-Essex geboren als zoon van John en Anna Furly. John was een welgesteld linnenkoopman, die enkele malen 'Alderman' en 'Mayor of the Town' van Colchester was. Dat eindigde abrupt toen hij met vrouw en zonen in 1655 tot de Quakers toetrad – een vervolgte groep. Benjamin kreeg een uitstekende opvoeding en bleek een bijzondere aanleg voor talen te hebben. De Nederlandse buurman van de familie Furly in Colchester, Gerard Croese, die later een geschiedenis van de Quakers zou schrijven, in 1696 gepubliceerd, zei van Benjamin 'dat